

ingelasa jartzen du Altubek guretzat eredu bezala. Nahiz eta latiniaren ume ez izan, ingelesak bildurrik gabe artzen ditu, kultura eta jakintza gaietan, latin eta griegotiko itzak. Eta guk ere beste ainbeste egin beharko genduke. Ingelesak onartzen dituen latin eta griegotiko itzak guk ere kezka gabe onartu behar genituzkela uste du, alegia. Ondo daki Altubek bere aroko idazleek ez dutela hori egiten. Alemana bera baiño ere urrunago joan direla bakar bidean. Baiña bakar bide hori artzea —dio berak— iñoizko kaltegiñena oraintxe litzai-guke. Jakintza gauzetako itzeetan ba da alako batasun bat errien artean eta batasun orretatik kanpora euskaldunok bakarrik gelditzea, ez dirudi zentzunezko gauza. Geuretakotu behar dugu, bada, iztegi hori, itzei, euskera antza emateko, aldakuntza lege batzuk behar denean ezarriaz.

* * *

Oneraiño Altube jaunaren irakatsiak, ia itzez itz aren lanetatik aldatuak. Baiña onenbestekin aski izango dela uste dut. Altube jaunaren irakatsi nagusi batzuk gogoratu nahi izan ditut. Ark gauza auek esan zituela ba da ia 50 urte. Ala ta guztiz ere, ene ustez, ez dute gaurkotasunik galdu. Bidezkoa zan, beraz, berorien aipua egitea, Maisu argi eta jakintsu aren oroitzapena egiten dugun bitartean.

Jainkoak egun on dizuela denoi.

JOSE ANTONIO ARANA JAUNAK, ALTUBERI BURUZ
EGINDAKO BIBLIOGRAFIA

21-9-1969

Euskaltzaindiaren urre-eztaiak amaitzera doaz. Berrogetamar urte onek beteta. aldi onetan izan diran euskaltzainik onenak goratzea bearrezkoa izan da, eta alan ari da Euskaltzaindia urte bete zear bere jaialdietan. Ona emen, Donostin, Altubereren txanda. Aita Villasanteren aoz eskeiñi deutsagu Altube Jaunari guztion biotzetako omenaldia. Bere merezia artu dau, azkenengo urteetan aztuta izan doguta. Neuk be, bere erri izan zan Gernikatik zeozer omenaldi onetan euki dagian, bere idazlanen bilduma au EUSKERA aldizkarira bialtzen dot. Ez dira, bear bada, idazlan guztiak emen aitaturko, baiña bai geienak. Asiera baiño ez bada be, bidea idigita dago; ea nork jarraitu ba dago!

1916 *Zortziko*, Euskalerriaren Alde, 1916, 56 orrialdean. Erderaz.

- 1919 *Bostarrika*, RIEV, 1919, Xgn. Tomoan, 369 orrialdean. Euskeraz.
- 1920 *Euskeraren Joskerea dala ta*, Euskal Esnalea, 1920. Euskeraz. *De sintaxis euskerica*, Euskal Esnalea, 1920, 111 orri. Erderaz. *Erderatiko itzak, itz barrijak eta antxiñako itzak*, EUSKERA, 1920, 2gn zerbakia, 44/54 orrialdeetan. Euskeraz.
Izkuntz jakintzia eta euskeriaren bizitzia, 1920-ko Abenduaren 28-an eginiko Itzaldia, bere euskaltazain sarreran. EUSKERA, 1921, lgo. zerbakian, 3/49 orrialdeetan. Euskeraz.
- 1921 *Euskera Gaiak: «AL» «NOIZ?»*, Euskal Esnalea, 1921. Dagonilla, 212 zenb. 153/154 orrialdeetan. Euskeraz.
- 1922 *Euskel itz barrijak. Eurok Eraltzeko erderoak zetara lagun egin bear deuskuen*, Eusko-Ikaskuntzak Gernikan 1922 gn. urtean izandako Batzar ospetsuan irakurrinikoa. III gn. Eusko Ikaskuntza, 78/93 orrialdeetan. Euskeraz.
- 1923 *De fonética vasca*, RIEV, 1923, XIV gn. Tomoan, 517/534 orr. Erderaz.
- 1928 *Gernikako egun gurenak eta euskerazko kantak*, Euzkadi, 1928. IV. 5. Euskeraz.
Euskalerriko ekandu onak, Gernikan, 1928-ko Uztailla. Txistulari aldizkaria, 3 gn. zerbakia, 2 gn. orr. Euskeraz.
- 1928 *Yosukisto gure jaunaren nekaustea*, Y. L. Basterrexea-tar Agustin 1750 garren urterontz egille.—Y. L. Galdos-tar Erroman 1928 garren urtean argitaratzaille, RIEV, 1928. XIX gn. Tomoan, 653/4 orr. Euskeraz.
- 1930 *Erderismos*, Idaztegia-Irarkola Gaubeka, Bermeo (Bizkaia), 1930, 316 orri. Erderaz.
- 1932 *El acento vasco (en la prosa y en el verso)*, Gaubeka, Bermeo. 1932. 332 orri. Erderaz.
Aurreskuaren alde, Txistulari aldizkarian, 25 gn. zerbakian. 1935, 5 orri. Euskeraz.
- 1933 *Aita Donostiaren lan ederra*, Txistulari aldizkarian, II gn. aroa lgo. zerbakia, 3 orrialdean. Euskeraz.
Kanpion jaunaren omenez, Gernika, 1933.8.10, Txistulari aldizkarian, II gn. aroa, 2 gn. zerbakia, 3 gn. orrialdean. Euskeraz.

Notas sobre el santoral vasco o Deun ixendegi euskotarra, de Arana Goiri'tar Sabin, EUSKERA, XIV gn. urtea, II zenbakia, 153/196. *Euskaltzaindiari*, EUSKERA, 263/265 orrialdeetan. Euskeraz.

1934 *Observaciones al tratado de «Morfología Vasca» de don R. M. de Azkue*, EUSKERA, XV gn. urtea, I-II zenbakiak, Gaudubeka, 232 orri. Erderaz.

La vida del euskera. Divulgación de los principios de la lingüística general aplicables a su defensa. Itzaldia, Donostin irakurrirakoa eta Bilbon argitaratua, Editorial Vasca, 1934, 108. Erderaz.

1936 *Más sobre la vida del euskera*. EUSKERA. Erderaz.

1949 *La unificación del euskera literario*, Eusko Jakintza aldizkarian, 1949, III gn. zenbakian, 181/204 orrialdeetan. Erderaz.

1951 *Sobre el vocablo vasco «gudua»*. Homenaje a don Julio de Urquijo, Donostin, 1951, Igo. Tomoan, 351/360 orrialdeetan. Erderaz.

Observaciones a unas notas de Ch. Bouda. Eusko Jakintza aldizkarian (?). (Separata bat daukat, urte gabe). Erderaz.

1955 *Literatur euskera (sobre sintaxis vasca)*, 1955n idatzita eta EUSKERA aldizkarian argitaratua, 1956, 3/13 orrialdeetan. Erderaz.

1959 *Olahide ta «Giza-soiña»*, Eusko Gogoia, 5/6 zenbakian, 507/8 orrialdeetan. Euskeraz.

1958 *La fonction de la Douleur*, Pau, 1958, 120 orri. Prantzeraz.

1959 *Eibartarrak eta euskera*, EUSKERA, 1960, 61/65 orrialdeetan. Gernikan, bertan urtean idatzita. Euskeraz.

1960 *Euskerari buruz*, EUSKERA, 1960, 329/333 orrialdeetan. Au be Gernikan idatzita. Euskeraz.

Gernika, 1969'ko iraillak, 13.

ARTETXE JAUNAREN HITZALDIA KARMELO ETXEGARAIZ

Bizitzak dakartzkien gauzak abetxek. Ez nuan auxe beñere pentsatuko. ¿Zenbait urte gertakizun artatik? ¿Berrogei ta bost, berrogei ta sei? Nere jaioterrian zan. Azkar zabaldu zan berria. Bandua jo zuten. Erriko ezkiña guzietan egin zuan alguazil edo meriyuak deadar eta aldi bakoitzean berri auxe.